

PATVIRTINTA
Vilkaviškio Salomėjos Nėries
pagrindinės mokyklos direktoriaus
2019 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-137

VILKAVIŠKIO SALOMĖJOS NĖRIES PAGRINDINĖS MOKYKLOS PAEŽERIŲ PAGRINDINIO UGDYMO SKYRIUS

PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacija apie švietimo teikėją.

Švietimo teikėjo oficialus pavadinimas – Vilkaviškio Salomėjos Nėries pagrindinės mokyklos Paežerių pagrindinio ugdymo skyriaus.

Teisinė forma – savivaldybės biudžetinė įstaiga.

Grupė – bendrojo lavinimo mokykla.

Tipas – pagrindinio ugdymo skyrius.

Adresas – Stasio Ankevičiaus g. 1, Paežerių kaimas, Vilkaviškio rajono savivaldybė.

Pagrindinė paskirtis – bendrosios paskirties ikimokyklinis, priešmokyklinis, pradinis, pagrindinis ugdymas.

2. Vaikai ir jų poreikiai.

Priešmokyklinio ugdymo programa orientuota į vaiko poreikius: kurti, žaisti, pažinti, bendrauti, eksperimentuoti, save išreikšti. Ugdytinių poreikiai tenkinami per kompetencijų (socialinė, sveikatos saugojimo, komunikavimo, pažinimo, meninė) ugdymą, tam išnaudojant ne tik grupės patalpas, bet ir kitas erdves: sporto salė, informacinių technologijų kabinetą, lauko sporto ir žaidimų aikštelės, biblioteka, mokyklos muziejus.

Priešmokyklinukai turi galimybę tobulinti savo gebėjimus ir talentus dalyvaudami įvairiuose respublikiniuose, rajoniniuose, įstaigos organizuojamuose projektuose, konkursuose, akcijose, viktorinose, sportinėse varžybose, šventiniuose koncertuose, puoselėti savo kalbą, tarmę, perimti savo tautos kultūros papročius ir tradicijas.

3. Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas.

Grupėje dirba aukštąjį išsilavinimą bei vyresniojo mokytojo kvalifikacinę kategoriją turintis pedagogas.

Pedagogas laikosi šių nuostatų: būti vaiko pagalbininku, patarėju, padedančiu jam augti, bręsti, tobulėti, besistengiančiu pažinti kiekvieno vaiko individualybę, pasirinkti ir taikyti tinkamas ugdymo strategijas, gebėti sukurti grupėje psichologiškai saugią atmosferą, matyti vaikų ugdymo perspektyvą, profesionaliai organizuoti ugdymo ir ugdymosi procesą, tinkamai vertinti jo pasiekimus bei daromą pažangą.

Mokykloje veikia Vaiko gerovės komisija, kuri rūpinasi pozityvaus įstaigos mikroklimato kūrimu ir vertybių puoselėjimu, ugdytinių socialiniu - emociniu lavinimu, koordinuoja ugdymo(si), švietimo pagalbą.

4. Regiono ir švietimo teikėjo savitumas.

Mokyklos vizija. Pagrindinė mokykla – ugdanti atsakingą, kūrybingą, siekiantį įgyti esminių ir bendrųjų kompetencijų žmogų. Vertybės: bendradarbiavimas, tolerancija, pagarba, kūrybiškumas, pozityvumas, kompetencija, atvirumas.

Ugdymo įstaiga įsikūrusi Paežerių kaime, Vilkaviškio rajone. Netoliese telkšo Paežerių ežeras, o prie jo yra tautiškos giesmės kūrėjo, poeto, publicisto, kritiko Vinco Kudirkos memorialinis muziejus-klėtelė. Paežeriuose perlaidotas JAV lietuvių veikėjas, publicistas Antanas Petrika. Šiame kaime gimė rašytojas, teisėtyrininkas Antanas – Kriščiukaitis - Aišbė, pastatytas jam

skirtas stogastulpis. Ugdytiniai turi galimybę pažinti savo krašto žymius žmones, puoselėti bendruomeniškumą. Mokykla apsupta gražių parkų, kuriuose vaikai gali tyrėti, sportuoti, vykdyti meninės saviraiškos ir pažintinės veiklos užsiėmimus. Ugdymo įstaiga glaudžiai bendradarbiauja su Paežerių kaimo bendruomene, kartu vykdo įvairius projektus, akcijas.

Priešmokyklinukai dalyvauja ankstyvosios prevencijos programoje „Zipio draugai“, kuri skirta lavinti ugdytinių socialinių, emocinių sunkumų įveikimo įgūdžius.

5. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai.

Įstaigoje bendraujama ir bendradarbiaujama su ugdytinių tėvais (globėjais). Tėvai (globėjai) pripažįstami tiesioginiais ugdymo proceso dalyviais, drauge su pedagogais sprendžiantys ugdymo įstaigos aplinkos kūrimo, vaiko ugdymo turinio, poreikių tenkinimo, rezultatų vertinimo klausimus. Stengiamasi jiems padėti suprasti savo vaikų ugdymo(si) poreikius, ypatybes, tenkinti jų individualius poreikius, sudaryti sąlygas asmenybės raiškai, kūrybiškumui, socializacijai.

Tėvai įtraukiami į įstaigos gyvenimą, palaikomi draugiški tarpusavio santykiai, išklausa jų nuomonė, pageidavimai, informuojami apie vaiko ugdymo(si) pasiekimus, kartu sprendžiamos iškilusios problemos.

Mokykloje kuriamos savitos tradicijos. Bendruomenė pažymi valstybines šventes, puoselėja tautines tradicijas, organizuoja renginius, kalendorines šventes, sveikos gyvensenos nuostatas ugdančius ir puoselėjančius renginius.

Sukurta įstaigos interneto svetainė (<https://www.paezeriai.vilkaviskis.lm.lt/>) padeda informuoti ir šviesti ugdytinių tėvus, mokyklos bendruomenę.

6. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą.

Kiekvieno vaiko raida ir ugdymosi kelias skirtingi. Tai lemia skirtingas paveldimumas, bendravimo patirčių įvairovė bei aplinkos poveikis, todėl pedagogo pareiga – padėti skleisti kiekvieno vaiko individualumui. Ugdant vaikus, atsižvelgiama į berniukų ir mergaičių raidos, elgesio skirtumus, skirtingas socialines ir kultūrinės sąlygas.

Pagrindinė vaikų veikla yra žaidimas. Žaisdami vaikai mokosi visuomeninių elgesio modelių, taisyklių prisitaikyti prie skirtingų socialinių kontekstų, efektyviai ir konstruktyviai spręsti konfliktus, įsisąmonina vertybes, formuojasi tautinio identiteto jausmą.

Įstaigoje vadovaujamosi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos (1995 m.) idėjomis, kuriose pabrėžiama ugdymo(si) aplinkos įtaką vaiko ugdymosi kokybei, todėl mokykloje kuriama saugi, užtikrinanti visapusišką vaikų ugdymą, aplinka. Tobulinamas bendravimas ir bendradarbiavimas su ugdytinių tėvais, pagalbą teikiančiomis įstaigomis, stiprinamas komandinis darbas, vystoma projekcinė veikla.

II SKYRIUS PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

7. Įgyvendinant įstaigos Priešmokyklinio ugdymo programą, laikomasi šių ugdymo principų:

Integralumo. Siekiama visuminio ugdymo tikslų, uždavinių, turinio, metodų suderinamumo. Darniai ugdomi visų sričių (kompetencijų) gebėjimai, formuojamos vertybinės nuostatos.

Humaniškumo. Vaikas gerbiamas kaip asmenybė, sudaromos sąlygos visapusiškai raiškai (jausmų ir gebėjimų, mąstymo ir veikimo) paisoma jo poreikių ir pomėgių. Siekiama demokratiškus santykių tarp vaikų ir suaugusiųjų – tolerancijos, gebėjimo priimti sprendimus.

Sveikatingumo. Sudaryta saugi ugdymo(si) aplinka. Ugdymo turinys orientuotas į vaiko fizinio, psichinio ir socialinio ugdymo darną.

Tęstinumo. Tęsiamas ankstesniuose amžiaus tarpsniuose pradėtas vertybinių nuostatų, gebėjimų ugdymas.

Tautiškumo ir pilietiškumo. Puoselėjama tautos kultūra, jos dvasinių vertybių perėmimas. Ugdoma tolerancija ir pagarba kitų tautų kultūroms. Padedama vaikui suvokti save tautos ir visos žmonijos nariu.

Individualizavimo. Pripažįstama vaiko individualybė, ugdymo metodai ir formos taikomi atsižvelgiant į vaiko poreikius, individualias savybes, šeimos tradicijas. Padedama vaikui atrasti save, atskleisti savo privalumus, gebėjimus.

Sąveikos. Ugdymas grindžiamas visų šio proceso dalyvių – vaiko, tėvų (globėjų), ugdymo pedagogų, specialistų ir kitų asmenų, dalyvaujančių, vykdant ikimokyklinio ugdymo programą, sąveika (keičiantis informacija ir nuomonėmis, išvalgomis, dalijantis patirtimi, keliant klausimus ir kartu ieškant atsakymų).

III SKYRIUS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

8. Priešmokyklinio ugdymo programos tikslas - atsižvelgiant į kiekvieno vaiko patirtį, galias, ugdymosi poreikius, vadovaujantis humanistinėmis ir demokratinėmis vertybėmis, užtikrinti optimalią vaiko raidą, padėti pasiręsti mokytis pagal pradinio ugdymo programą.

9. Programos uždaviniai:

9.1. įgyvendinti ugdymo turinį, atitinkantį 5–7 metų vaikų raidos bendruosius ir individualiuosius ypatumus, padedantį kiekvienam vaikui darniai augti,

9.2. organizuoti ugdymą derinant kryptingą ugdomąją priešmokyklinio ugdymo pedagogo ir spontanišką vaiko veiklą,

9.3. sukurti vaiko ugdymui(si) tinkamą psichologinę ir fizinę aplinką,

9.4. užtikrinti pozityvų, pasitikėjimu ir pagarba grįstą, tikslingą vaikų, priešmokyklinio ugdymo pedagogo, tėvų (globėjų) ir kitų programą įgyvendinančių asmenų bendradarbiavimą,

9.5. ugdyti individualias vaikų fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias.

IV SKYRIUS UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

10. Priešmokyklinio ugdymo turinys planuojamas ir organizuojamas vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V-779 „Dėl Priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos patvirtinimo“.

11. Priešmokyklinio ugdymo siekis – vaiko socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikavimo ir meninės kompetencijos lavėjimas.

Kompetencija	Ugdymo sritis	Pasiekimai
Socialinė	Santykis su savimi (savivoka ir saviugda)	Domisi ir stengiasi suvokti savo ir kitų jausmus, poreikius, interesus, pomėgius. Geba įvardyti, ką gali, moka, sugeba. Žino, ką veiks mokykloje. Atpažįsta ir įvardija, koks elgesys yra tinkamas, o koks – netinkamas. Moka susikaupti, yra savarankiškas ir atsakingas. Supranta, kad kiekvieną pradėtą darbą reikia baigti, stengiasi tai padaryti.
	Santykiai su bendraamžiais	Suvokia ir geba įvardyti, kuo žmonės panašūs, o kuo skiriasi vieni nuo kitų. Nusiteikęs susipažinti, susidraugauti, geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais. Draugauja bent su vienu vaiku, palankiai, mandagiai, tolerantiškai bendrauja ir bendradarbiauja su visais (dalijasi žaislais, tariasi, supranta kitų norus, derina veiksmus). Pastebi ir priima kitų draugiškumo, palankumo ženklus, gerbia kitus vaikus, išklauso jų nuomonę, iš jų mokosi.

	Santykiai su suaugusiais (šeimos nariais, globėjais, pedagogais)	Jaučiasi esąs savo šeimos, įstaigos bendruomenės narys, priskiria save giminei. Domisi suaugusiųjų gyvenimu – jų darbais rūpesčiais. Geranoriškai ir pagarbiai bendrauja ir bendradarbiauja su suaugusiais, išsako jiems savo nuomonę, kreipiasi į juos patarimo pagalbos. Pasakoja apie savo šeimos, giminės tradicijas. Nusako, ko reikia, kad šeimoje būtų gera.
	Santykiai su aplinka (gamtinė, sociokultūrinė)	Domisi, rūpinasi artimiausia aplinka – namai, kiemas, kaimynai, vietos, kuriose žaidžia, ilsisi, daiktais, reiškiniams, gamta, žmonėmis, jų darbais. Rūpinasi artimiausia aplinka, nori ir stengiasi, kad ji būtų švari, tvarkinga, graži. Myli savo gimtinę, tėvynę, didžiuojasi esąs lietuvis.
Sveikatos	Fizinis aktyvumas	Turi mėgstamus judriuosius žaidimus ir pratimus. Žino, kaip ir kur gali judėti kiekvieną dieną, kaip reikia taisyklingai judėti, stovėti, sėdėti. Supranta, kodėl žaidžiant, aktyviai judant reikia būti atsargiam, saugiai elgtis.
	Sveika mityba	Žino, kodėl reikia valgyti. Jaučia, kada alkanas, kada pasisotino. Įvardija kelis sveikus ir nesveikus maisto produktus ir gėrimus. Tvarkingai valgo, žino, kodėl reikia gerti vandenį, valgyti įvairų maistą.
	Veikla ir poilsis	Supranta, kodėl būtinas miegas ir poilsis. Žino, kodėl reikia riboti laiką, praleidžiamą prie kompiuterio ir (ar) televizoriaus. Geba įvardyti, kodėl reikia saugoti akis ir ausis, kodėl pasijutus blogai reikia kreiptis pagalbos.
	Asmens ir aplinkos švara	Supranta, kodėl reikia būti švariam ir tvarkingam (praustis, valyti dantis, plauti rankas, prižiūrėti aprangą). Geba pasirinkti tinkamą aprangą esant įvairioms oro sąlygoms. Supranta, kad gera būti ir žaisti tvarkingoje aplinkoje.
	Psichikos sveikata	Domisi savo ir kitų emocijomis, jausmais bei jų raiška. Atpažįsta ir įvardija savo jausmus, nuotaikas bei jų priežastis. Atpažįsta kitų emocijas ar jausmus, bando į juos atsiliesti (paguosti, užjausti), keisti savo elgesį (susilaikyti, neskaudinti, atsižvelgti į kito norus). Supranta, kad norint ką nors nuveikti, svarbu susikaupti. Žino, kad pavargus reikia pailsėti. Įvardija, koks elgesys yra geras, draugiškas, kaip galima suteikti dėmesio sau ir kitiems.
	Socialinė sveikata	Supranta, kaip galima susidraugauti ir palaikyti draugystę. Įvardija, kuo panašūs ir skiriasi berniukai ir mergaitės. Supranta, kad negalima mušti, pravardžiuoti, tyčiotis. Žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais, kodėl reikia atsargiai elgtis su nežinomais daiktais ir medžiagomis. Supranta, kad reikia būti atsargiam su buitinais ir prietaisais, degtukais, aštriais daiktais ir kt. Žino, kaip dera elgtis gatvėje, kelyje. Žino, kur ir kodėl reikia kreiptis pagalbos iš tikus nelaimėi.
Pažinimo	Domėjimasis, smalsumas	Nori suprasti, koks yra, ką gali, kaip sudarytas jo kūnas. Domisi aplinka, kurioje gyvena: žmonėmis, jų darbais, kūryba. Nori pažinti, saugoti ir puoselėti gamtą. Patinka stebėti ir rūpintis mažais augintiniais. Domisi gamtos reiškiniais.
	Tyrinėjimas,	Pažįsta pasaulį visais savo jautimais, protu, vaizduote. Noriai

	informacijos rinkimas	tyrinėja, bando, eksperimentuoja. Moka naudotis įvairiais įrankiais ir prietaisais. Ieško informacijos įvairiuose šaltiniuose.
	Informacijos apdorojimas: jutimai, mąstymas, vaizduotė	Pažindamas aplinką, tyrinėja spalvas, formas, daiktus, jų padėtį erdvėje. Skaičiuoja, matuoja lygina, gretina, grupuoja, klasifikuoja daiktus. Geba apibendrinti informaciją, daryti išvadas. Noriai varto knygas, tyrinėja iliustracijas, klausosi skaitomų kūrinių. Stebi, kaip keičiasi aplinka, ieško pokyčių priežasčių. Domisi, iš ko ir kaip padaryti daiktai, patinka modeliuoti, konstruoti, kurti.
	Refleksija, interpretacija, kūrybiškas taikymas	Stengiasi prisiminti ir apmąstyti tai, ką patyrė, pamatė, suprato. Nori pažinti žmones, daiktus, reiškinius, klausinėja, tikslinasi, tikrina informaciją. Elgiasi atsakingai. Saugo gamtą, taupo gamtos išteklius.
Komunikavimo	Klausymas ir kalbėjimas	Nepertraukdamas klausosi draugų ir suaugusiųjų kalbos, pasakojimų, samprotavimų, komentarų, instrukcijų bendraujant, planuojant veiklą, veikiant. Klausosi televizijos ir radijo laidų vaikams. Klausosi ir supranta perkeltines kalbėjimo prasmes: dviprasmybes, absurdus, humorą, fantazijas, palyginimus, žodžių daugiareikšmiškumą. Išklauso ir supranta 3–4 dalių verbalinę instrukciją. Supranta, kad kūrinys turi pradžią, pabaigą, vidurį, kad jame veikia skirtingi veikėjai, kad yra tam tikra veiksmo vieta. Suvokia pokalbio, pasakojimo, skaitomo kūrinio eigą. Kalba, pasakoja apie tai, kas patirta (nutikimus, susitikimus, įspūdžius, veiklą), įvykių eilės seka Nusako žaidimo, veiklos taisykles. Pasakoja kelių įvykių istorijas, pasakojimą palydi pantomima. Kalbasi apie spaudinių iliustracijas, fotoalbumų nuotraukas, skelbimus, simbolius gatvėse, parduotuvėse ir kt., apibūdina, aiškina. Taisyklingai vartoja įvairias konstatuojamųjų ir klausiamųjų sakinių formas (kada, kur, kaip ir kt.). Kuria naujus žodžius pagal perprastas žodžių darybos taisykles. Išgirsta visus garsus žodyje ir pasako juos eilės tvarka. Girdėtų kūrinių kalbinės raiškos elementus vartoja pokalbiuose, svarstymuose, erziniuose ir kt. Atpasakodamas kūrinį, vartoja įprastus kūrinio pradžiai ar pabaigai posakius. Deklamuoja modernius eilėraščius. Žaidžia kalba – rimais, ritmais, kuria naujus žodžius.
	Skaitymo ir rašymo pradmenys	Gergia ir tausoja knygas, kitus spaudinius (kalendorius, žurnalus ir kt.). Supranta knygos ar kito informacijos šaltinio dalių pavadinimus, jų funkcijas (viršelis, titulinis lapas, autorius, pavadinimas ir kt.). Atpažįsta ir pavadina keletą įvairiu šriftu parašytų raidžių (didžiųjų ir mažųjų, spausdintų ir rašytinių). Atpažįsta ir pavadina kelis skiriamuosius ženklus (klaustuką, šauktuką, tašką). Imituodamas skaitymą, pagal knygos iliustracijas kuria pasakojimą, panašų į girdėtą skaitant. Imituodamas skaitymą, kuria savo pasakojimą, susijusį su patirtimi, fantazuoja. Teisingai įvardija puslapį, sakinį, žodį, raidę. Bando perskaityti trumpus, jam reikšmingus žodžius (savo vardą, artimųjų vardus, adresą ir kt.). Piešiniu, rašinėjimais, raidėmis atvaizduoja savo patirtį, išgyvenimus, norus. Piešiniuose, po darbeliais, įvairiuose laiškeluose,

		pranešimuose ar kvietimuose rašo atskiras raides, savo vardą, elementarius žodelius. Rašo nepaisydamas žodžių darybos ir jų dėstymo eilutėje ar puslapyje taisyklių.
Meninė	Dailė ir kitos vaizduojamojo meno rūšys	Drąsiai įgyvendina savo kūrybinius sumanymus. Numato galimą sumanymo realizavimo seką bei rezultata. Įvairiai varijuodamas spalvų, linijų bei formų junginiais ir deriniais, išryškindamas detales pasakoja apie patirtus išgyvenimus, matytus objektus, įsivaizduojamus įvykius, istorijas. Kurdamas bendrus darbus bando derinti savo sumanymus ir veiksmus su kitais. Kūrybiškai panaudoja tradicines ir netradicines medžiagas, priemones, technikas sumanymui įgyvendinti. Bando kurti naudodamasis skaitmeninio piešimo ar kitomis kompiuterinėmis programomis, skaitmeninėmis priemonėmis.
	Muzika	Klausosi kompozitorių ir liaudiškos muzikos kūrinių. Įvardija kai kuriuos klausytų kūrinių autorius ir atpažįsta liaudiškos muzikos kūrinius. Tyrinėja melodijos judėjimo kryptį, dermę, atlikimo rūšis. Išraiškingai, skambiu, natūraliu balsu dainuoja dainas a cappella ar su instrumentiniu pritarimu. Dainuoja oktavos ribose solo, ansamblyje ir su visa grupe. Tyrinėja balso skambėjimo ypatumus dainuodami su žodžiais ir be jų, žaisdami įvairius žaidimus. Noriai, džiugiai groja ir improvizuoja daiktai iš gamtos (akmenukais, lazdelėmis, kriauklytėmis, kankorėžiais, riešutais ir kt.), savos gamybos vaikiškais muzikos instrumentais. Groja ritmiškai, aiškiai, taisyklingai sėdi, laiko instrumentą (būgnelį, trikampį, molio švilpynę ir kt.) ir pritaria dainoms, šokiams, rateliams, muzikiniams žaidimams. Kuria ritmus ir melodijas dainoms, improvizuoja muzikos instrumentais pagal savo sugalvotą ar suaugusiojo pasiūlytą temą.
	Šokis	Žaisdamas šokamuosius žaidimus, šokdamas ratelius, natūralių judesių autorinius šokius savitai reiškia nuotaikas. Kuria natūralių judesių trumpą šokį, reaguodamas į muziką, perteikdamas trumpą siužetą ar pasirinktą nuotaiką, išreiškdamas šokio elementus (erdvę, laiką ir energiją).
	Vaidyba	Kurdamas lėlių, dramos vaidinimus pagal girdėtą pasaką, pasiūlytą meninę ar ugdomąją situaciją, bendradarbiauja su kitu vaidinimo veikėju. Improvizuoja dialogą, nuoseklią veiksmų seką, laisvai, su pasitikėjimu atskleidžia veikėjų norus, emocijas būsenas. Naudoja charakteringas balso intonacijas, judesius, aprangos detales, prireikus – menamus ar tikrus reikmenis, dekoracijas. Žaidžia muzikinius žaidimus ir ratelius, vaizduodamas veikėjų bendravimo sceneles.

12. Ugdymo(si) metodai nukreipti į visuminį vaiko ugdymą. Ugdymo būdus bei metodus pedagogas gali laisvai rinktis, lanksčiai, kūrybiškai taikyti.

Ugdymo(si) metodai.

Žaidimas. Tai – pagrindinė vaiko veikla ir ugdymosi metodas, turintis ypatingą reikšmę asmenybės brendimui, kūrybinių galių plėtotei, padeda formuoti socialiniams įgūdžiams bei socialinei adaptacijai, skatina vaikų teigiamas emocijas. Žaidimų tipai: didaktiniai, judrieji, ramūs, liaudies, jausmų, vaizduotės, kūrybiniai, muzikiniai, emociniai – imitaciniai, situaciniai, vaidmeniniai, stalo.

Diskusijos, pokalbiai: suteikia galimybę pasidalinti mintimis, jausmais ir nuomonėmis.

Tyrinėjimas, eksperimentavimas: vienas iš aplinkos pažinimo būdų, kuris skatina vaiką aktyviai veikti, patirti atradimo džiaugsmą, kausti patirtį.

Išvykos, ekskursijos: kuo įvairesnis vaikų socialinės patirties kaupimo kelias, tuo geresni bendravimo su kitais gebėjimai ir socialinis supratingumas.

Spontaniška vaikų veikla: savaiminis, situacinis ugdymo būdas.

Kūrybinė vaiko ir pedagogo sąveika: demokratiška sąveika, leidžianti būti aktyviems visiems ugdymo proceso dalyviams – ir vaikui, ir pedagogui.

Projektas: matomas vaikų kūrybiškumas, ugdytiniai išmoka surasti naudingą informaciją, siūlo temą, priima sprendimus, įgyja pasitikėjimo savo jėgomis.

„Autoriaus kėdė“ – suteikia galimybę pristatyti savo darbą, pateikti turimą informaciją, išklaudyti savo grupės draugus, skatina bendravimą ir kt.

13. Ugdymo(si) priemonės.

Ugdymo aplinka aprūpinta įvairiomis priemonėmis, skatinančiomis vaiko aktyvumą, norą pažinti, stebėti, kurti, tyrinėti, ieškoti, atrasti, bendrauti ir bendradarbiauti. Erdvės vaikų veiklai ir priemonės išdėstytos orientuojantis į vaikų interesus, kylančius sumanymus, žadina savaiminį perėjimą nuo vienos veiklos rūšies prie kitos.

Grupės aplinka padalinta į įvairaus dydžio saugias, jaukias, estetiškas, artimas namų aplinkai veiklos erdves: kūrybinei veiklai, pažintinei-tiriamajai veiklai, aktyviam judėjimui, kūrybiniais-vaidmeniniams žaidimams. Aplinka pertvarkoma atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius, ugdymo tikslus, tėvų lūkesčius. Ugdymo(si) aplinkoje yra įrangos ir priemonių, pritaikytų ir berniukams, ir mergaitėms. Vaikams žaisti ir bendrauti sudaromos sąlygos ir už grupės ribų: sporto salėje, informacinių technologijų kabinete, bibliotekoje, lauko aikštyne. Vidaus patalpos yra tinkamai apšviestos, vėdinamos, jose palaikoma tinkama temperatūra.

Priemonės vaikų fizinio aktyvumo, sveikatos ir saugos gebėjimams plėtoti: dėlionės, plakatai, paveikslėliai, sportinis inventorių, priemonės varstymui, segiojimui, raišiojimui, saugiam eismui, sporto įrengimai lauke.

Priemonės tyrinėjimui, pažintiniams gebėjimams plėtoti: įvairios faktūros popierius, stalo žaidimai, vabzdžių tyrinėjimo prietaisai, termometras, padidinamieji stiklai, kompasai, pinigų pavyzdžiai, ilgio matavimo priemonės, svarstyklės, mikroskopas, gamtos garsų įrašai, galvosūkių, labirintai, Lietuvos Respublikos vėliava, gaublys, žemėlapiai ir kt.

Priemonės bendravimo ir kalbos gebėjimams plėtoti: įvairios knygos, spaudiniai, žaislinės knygelės, raidžių ir žodžių kortelių rinkiniai, raidynai, plakatai, stalo žaidimai kalbai ugdyti, grožinės literatūros įrašai, siužetiniai žaislai, paveikslėliai pasakojimui ir kt.

Priemonės kūrybingumo, meniniams ir saviraiškos gebėjimams plėtoti: medžiagos tapymui, piešimui, aplikavimui, lipdymui, įvairiems rankų darbeliams, štapavimui, antspaudavimo priemonės, įvairios formelės, pirštukų lėlės, lazdelinės lėlės, švenčių atributika, įvairūs muzikiniai instrumentai, būtiniausi muzikiniai įrašai, gamtinė medžiaga, antrinės žaliavos ir kt.

Priemonės ir žaislai vaikų sugalvotiems vaidmeniniams, konstravimo, statybiniais žaidimams.

Techninės-vaizdinės priemonės (CD grotuvas, kompiuteris, multimedijos įranga, Smart lenta, garso ir vaizdo įrašai ir kt.)

V SKYRIUS

UGDYMO(SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

13. Vaikų ugdymosi pasiekimai – tai ugdymo procese įgyti vaikų gebėjimai, žinios ir supratimas, nuostatos, apie kuriuos sprendžiama iš vaikų veiklos ir jos rezultatų. Vaikų ugdymosi pažanga – tai vaikų pasiekimų ūgtelėjimas per tam tikrą laikotarpį.

14. Pasiekimų fiksavimas. Vaiko vertinimo medžiaga fiksuojama ir kaupiama vaiko pasiekimų aplanke: dailės, kūrybiniai darbai, žodiniai pasakojimai, samprotavimai, rašytinės kalbos pavyzdžiai, nuotraukos, pedagogų ar kitų ugdytojų atsiliepimai apie vaiko daromą pažangą ir kt.

Vaiko daroma pažanga yra vertinama nuolat, pasirenkant vertinimo būdus ir metodus: stebėjimą, pokalbį, diskusiją, vaiko pasakojimus, jo darbelių ir veiklos analizę, garso, vaizdo įrašus ir kt. Vertinimo būdai ir metodai pasirenkami ir taikomi, atsižvelgiant į tai, kas vertinama – žinios ir supratimas, gebėjimai, nuostatos ar jų visuma – vaiko kompetencija.

Kompetencijos įvertinimas grindžiamas ilgalaikiu vaiko stebėjimu ir informacijos iš įvairių šaltinių kaupimu, jos apibendrinimu. Kompetencijos lygis atsiskleidžia, vaikui veikiant natūralioje ar tikslingai sukurtoje situacijoje: žaidžiant, bendraujant, dalyvaujant projektiniame darbe, per iškylas, ekskursijas ar panašiai.

Vaikų pasiekimai ir pažanga su tėvais (globėjais) aptariami individualiai, esant poreikiui, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus (spalio ir gegužės mėn.).

Vertinamosios išvados (įvertinimai) pateikiamos aprašomuoju būdu – trumpais komentarais, nusakančiais, kokios yra stipriosios vaiko pusės, kas jau pasiekta, kokių dar yra spragų ir kas siektina.

VI SKYRIUS NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
2. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 metų liepos 3 d. Lietuvos Respublikos Seimo įstatymu Nr. I-983.
3. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, priimtas Lietuvos respublikos seimo 2011 metų kovo 17 d.
4. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
5. Žukauskienė R. Raidos psichologija. Vilnius, 1996.